

Podjetja Igorja Laha

Od lastninskih certifikatov do milijonov na Cipru

Primož Cirman

Leta 1994 je Igor Lah ustanovil družbo Divida, ki je zbirala lastninske certifikate državljanov. Desetletje in pol pozneje je na Cipru manevriral s 180 milijoni evrov. Kako mu je to uspelo in kdo mu je pri tem pomagal?

Dnevnikovo včerajšnje razkritje, da je **Igor Lah** v svoje ciprsko podjetje Ampelus Holding v zadnjih letih vložil kar 180 milijonov evrov kapitala, je pomemben korak pri odstiranju tančice skrivnosti z lastniškega imperija enega najbogatejših Slovencev.

Pomaga nam namreč razumeti, kaj se je v tem času dogajalo s poslovnim sistemom, ki ga je Lah že pred štirimi leti skoraj v celoti prenesel v davčno ugodnejšo državo. Potem ko mu je na podjetja v Luksemburgu in na Cipru uspelo prenesti za skoraj četrto milijarde evrov premoženja svojih slovenskih družb, zdaj Lah med njimi očitno na veliko »preliva« kapital, ki ga je na plečih več deset tisoč **malih delničarjev** nakopičil v času pidovske družbe. To počne z dokapitalizacijami, posojili, preprodajanjem naložb... Iz listin v registru podjetij v Nikoziji je mogoče razbrati, da gre za manevre, domala enake tistim, s katerimi je koncentriral lastništvo svojih družb v Sloveniji. Razlika je le, da so ti še manj pregledni, da za »parkirišča« uporabljata tamkajšnja podjetja in da v teh državah za seboj ne pušča pogorišč s širšimi socialnimi posledicami.

Štirje stebri Lahovega imperija

Iz podatkov, ki smo jih zbrali v zadnjih mesecih, je mogoče razbrati, da je Lah svojo mrežo oprl na štiri stebre. Tri od teh je postavil na Ciper. Tam uradno domujejo tri podjetja, močno prepletena med seboj: Kalantia Limited, prek katere Lah obvladuje skoraj polovico delnic KS Naložb, zadnjega »preživelega« slovenskega holdinga, Ampelus Holding, ki ima v lasti Steklarno Hrastnik, in podjetje G. I. Dakota Investments, 11,8-odstotni

lastnik Fotone, ki ga Lah v bilancah vrednosti po skoraj 30 milijonov evrov.

Četrti, bržčas ključni steber, je Lah postavil v Luksemburg. Tam je registriral družbo Aluber, prek katere obvladuje nepremičninsko skupino Ceeref, ki vlaga v projekte v Sloveniji, na Hrvaškem in v Romuniji. »Operacijo Luksemburg« je Lah pripravljaval več let. Družba Aluber je bila namreč več kot očitno že od ustanovitve leta 2004 končni cilj vseh premetavanj, združevanj, likvidacij in odsvojitve, ki jih je Lah v zadnjem desetletju izpeljal v svojih slovenskih podjetjih. Nanjo je tako že leta 2010 prenesel premoženje holdingov MNP2 in MNP-F, ki sta imela konec leta 2008 skupno kar 237 milijonov evrov kapitala. MNP2 je izšel iz družbe KS2 Naložbe. Tej je Lah po letu 2003, ko je nastala iz pida Kompas sklada 2, pripojil serijo podjetij, med njimi Megafin (brez **malih delničarjev**, ki jih je umaknil na novoustanovljeni Megafin 2 in pripojil družbi KS Naložbe), Cap Naložbe, enega od naslednikov pida Nika 2, KS4 Naložbe, C2 Naložbe...

Skrivnost Lahovega uspeha: pidovski Divji zahod

Kako je Lahu sploh uspelo iz Slovenije umakniti tolikšne količine premoženja, ne da bi kdo trenil s očesom? Razlogov za to, da Lah velja za enega od zmagovalcev slovenske tranzicije, je več. »Delal je po zakonih, ki so bili pisani tako, kot so bili. Dovolili so mu vse, tudi to, da je pred vlagatelji skrival ključne informacije: o vrsti in vrednosti premoženja, o posojilih, ki niso bila vrnjena,« je včeraj dejal nekdanji mali delničar več Lahovih družb **Borut Stariha**, ki se je več let na sodiščih neuspešno trudil z izpodbojnimi tožbami.

Lah nobenega od svojih pidov ni preoblikoval v vzajemni sklad, kot je predvidel prvi pidovski zakon iz devetdesetih let prejšnjega stoletja. Na roke mu je šlo, da holdingi, ki so izšli iz pidov, niso bili pod strogim nadzorom Agencije za trg vrednostnih papirjev (ATVP) in da zanje niso veljala določila o razpršenosti naložb ali kotiranju na borzi. »Delnice ene od njegovih družb sem kupil po sto tolarjev, njihova knjigovodska vrednost pa je znašala desetkrat več. Sklepal sem, da bo zato njihova tržna vrednost zrasla, ne pa da bo gospod Lah po ceni sto tolarjev izpeljal dokapitalizacijo in

preostale delničarje izrinil iz lastništva,« je pojasnil Stariha.

Še v času LDS je Lah po zaslugi pidovskega lobija »preživel« dva neuspešna poizkusa uveljavitve zakona, ki bi urejal poslovanje pidov (2001 in 2004) in njihovih pravnih naslednic. Ko ga je Janševa vlada z veliko zamudo leta 2007 naposled sprejela, je bil Lah bolj ali manj že na varnem. Pomemben del premoženja in podjetij je že »privezak« na podjetja v tujini. Nov zakon je Lahu le v KS Naložbah deloma zvezal roke in ga obvezal k javnemu poročanju. Tudi zato mali delničarji te družbe niso delili usode delničarjev preostalih Lahovih podjetij.

Na sojenje čakal skoraj osem let

Morda tudi zaradi ugodne zakonodaje Lah pri kopičenju premoženja ni imel veliko opraviti s pristojnimi ustanovami. Ko je ATVP leta 1998 vložila kazensko ovadbo zaradi poslov Divide z delnicami Mercatorja, je do začetka sojenja minilo skoraj osem let. Potem ko je višje sodišče prvotno oprostilo sodbo razveljavilo, ga je okrožno sodišče obsodilo na pogojno zaporno kazen šestih mesecev in plačilo 15.000 evrov kazni. »Kot se spomnim, so številni delničarji na ATVP poročali o dogajanjih v Lahovih družbah. Odgovor je bil vedno enak: vse je bilo po zakonu,« je dodal Stariha. Spet v drugih primerih je – v maniri številnih kolegov iz menedžerskih in finančnih krogov – prevzeme podjetij objavil šele po tem, ko jih je dejansko lastniško že obvladoval.

Letos je specializirano državno tožilstvo začelo preiskovati tudi preprodajo premoženja nekdanje lesarske družbe Liko Vrhnika. Ta je pet let po Lahovem prevzemu kot nepremičninsko podjetje brez proizvodnih strojev končala v prisilni poravnavi, pri čemer naj bi tožilstvo skušalo ugotoviti, ali je šlo pri tem za oškodovanje upnikov. Še bolj žalostna je usoda Gradbenega podjetja Grosuplje (GPG), ki ga je Lah kupil v začetku prejšnjega desetletja. Kmalu zatem je iz GPG odsvojil za dobrih 17 milijonov evrov premoženja. Ostanek družbe je leta 2006 prodal nekdanjemu poslovnemu partnerju **Borisu Dolamiču**, ki ga Lah še danes krivi za propad nekoč enega največjih gradbincev. ✕

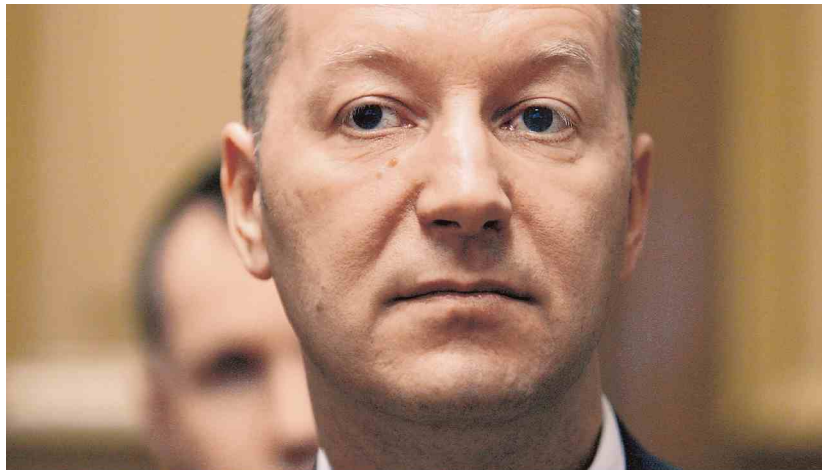
Page: 8

Reach: 0

Country: SLOVENIA

Size: 416 cm2

2 / 2

Igor Lah Fotografija: dokumentacija Dnevnika